

Stóri „næsadagur“

Oddagrein

DAGURIN í gjár hevur fingið heitið „Stóri næsadagur“. Tað er danska blaðið Jyllands-posten, sum hevur funnið hetta heitið til dagin, tá alt bankamálið varð til viðgerar á fólketingi.

Í SKRIVANDI løtu vita vit ikki, hvør niður-støðan varð av hesum drúgva orðaskifti, men eftir tí vit hava skilt, so fór stjórnin at bliva sitandi. Stuðulsflokkar hennara høvdu valt at geva henni eina stóra nös heldur enn at tvinga hana frá við tí úrsitið, at ein borgarlig stjórn hevði tikið við.

SAMBART tí sum tíðindafólki hjá Útvarpi Føroya vistu á middegi í gjár, so eru flokkarnir samdir um, at stjórnin skal taka upp samráðingar við føroyingar um eitt nú leiklutin hjá Den Danske Bank við tí fyrri eyga at kanna møguleikan fyrri sakarmáli ella at krevja eitt endurgjald. Eisini skal ein loysn finnast á endurgjaldi frá statinum tætt knýtt at spurninginum um skuld Føroya til danska statskassan.

SPURNINGURIN er so, hvat føroyskir politikarar kunnu semjast um. Fara vit at seta krav sum líkast tí, ið lögmaður hevur víst á í donsku pressuni ella verður tað ein heilt onnur loysn? Vit vóna ikki, at danska orðaskiftið fær tær fylgjur, at málið missir áhuga og at loysnin verður hareftir. Møguleiki er fyrri, at luftin fer úr ballónini, og at tað í síðsta enda verða vit føroyingar, sum aftur sita við svartaperi.

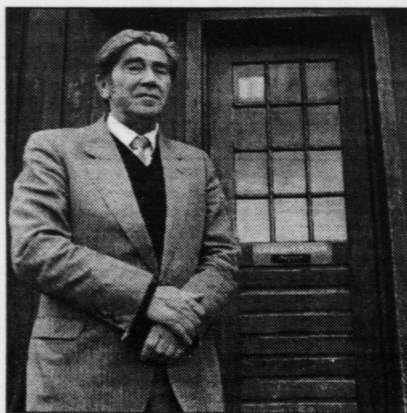
TAD stendur greitt, at føroyingar eru vörnir snýttir. At leiðandi javnaðarmenn í Danmark harafturat hava valt at villeiða ella ikki at informera táverandi javnaðarløgmann, Maritu Petersen er ótilgeviligt. Slíkt átti ikki at kunna að komið fyrri millum bróðurflokkar, ið leggja so stóran dent á júst eitt ærligt og rættvíst samstarv tvørtur um landamark. Í hesum máli kunnu vit so endurtaka, at táverandi lögmaður Marita Petersen hevur víst seg at takla sín leiklut sera væl við sakligum og skilagóðum argumentum. Her er ikki minst sera hepnar hond hennara í donsku sjónvarpssendingini herfyri.

TÁ hetta er sagt, eiga vit ikki at gloyma, at vit eiga sjálvi høvuðsábyrgdina av tí kreppu, sum tók seg upp í 80-unum. Og tí eiga vit ikki at yvirspæla okkara leiklut og seta dønum órealistisk og órimulig krøv. Vit eiga at halda høvdið kalt og við skili og sakligheit at krevja endurreisn av dønum fyrri tað, sum teir hava gjørt móti okkum við óhepnari hond og einum ringum vilja. Men tað er ómetaliga týðningarmikið, at málið ikki bara endar í hondunum á lögmanni, tí hetta er eitt mál fyrri allar flokkar - uttan undantak. Tí skal tað vera vón okkara, at lögmaður, tá farið verður til Danmarkar at samráðast um eina framtíðar skuldarloysn, tekur umboð fyrri allar flokkar við.

Sosialurin

Minningarorð um Johan F. Djurhuus, skrivstovustjóra

f. 21. jan. 1918 d. 13. jan. 1998

Tann 13. januar andaðist Johan Djurhuus, fyrrverandi skrivstovustjóri á Landsskrivstovu.

Johan Djurhuus hoyrði til tað ættarliðið av vælútbúnum føroyingum, ið kom heim aftur eftir annan heimsbardaga. Meðan teir flestu valdu beinleiðis at fara uppá politikk, valdu aðrir embætisleiðina, millum teirra var Johan Djurhuus.

Meira enn nakar annar kom hann at mynda ta ungu heimastýrisumstingina, ið varð sett á stovn, eftir at heimastýrislógin var komin í gildi í 1948. Hetta merkti ikki, at Johan ikki hevði politiskan áhuga. Hann var av stinnum sambandsbergi brotin, men hann lat ongantíð sína politisku áskoðan ávirka sínar málsviðgerðir ella støðutan í dagligu leiðsluni av fyrisingini.

Johan Djurhuus var elsti sonur Kristian Djurhuus, sýslumann og lögmann fyrri Sambandsflokkin í tvey valskeið, og Margreth F. Nielsen úr Heiðunum, frá teimum fekk hann í vøggugávu góð evni og nógvar gávur. Hann var giftur við Esther Djurhuus, tannlækna, ið er dóttur Knút Lutzen og Metu f. Laursen.

Hann vaks upp á Tvøroyri, har faðirinn var sýslumaður. Í 1937 tók hann eins og nógvir tvørámennt studentsprógv á Rungsted Statsskole. Eftir hetta fór hann at lesa lögfrøði við lærda háskúlan í Keypmannahavn og kom at verða verandi í Danmark øll krígsárin, og tað setti sín dóm á hann.

Eftir lokið prógv arbeiðið hann í danska figgjar-málaráðnum, til hann í 1947 kom til Føroya at starvast hjá Vinnulánsgrunninum, ein almennur grunnur, ið figgjaði endurnýggjan av fiskiskipafloatum. Tá heimastýrið varð sett á stovn í 1948 yvirtók tað nýggja útinnandi valdið, landsstýrið, umstingina hjá lögtinginum, og skrivstovustjóri lögtingsins, Edward Mitens, cand. jur. gjørdist fyrsti stjóri fyrri nýggju fyrisingina. Tá Mitens árið eftir fór frá vegna aldur, gjørdist Johan Djurhuus skrivstovustjóri. Hetta embætið úttínti hann ábyrgdarfult og samvitskufult til hann legði frá sær á heysti 1987. Hann var tá 69 ára gamal og hevði tá tænt tí almenna í Føroyum í fyrati ár.

Løgmonnum, landsstýrismonnum og lögtingsmonnum var Johan Djurhuus ein dyggur stuðul og ein hollur ráðgevi. Hann hevði eina vinnandi meðferð, var vinsælur og fyrirkomandi, samstundis sum hann dugdi at halda tann avstand, sum er neyðugur, um eitt embæt-

isverk skal kunna virka undir skiftandi landsstýrum.

Hann dugdi serstakliga væl at seta virðing um embætið og landsfyrisingina. Hann vísti øðrum virðing og var sjálvur høgt virður sum menniskja og sum embætismaður. Til almennar vitjanir var hann hin sakkæni í protokolspurningum, hjá honum lá tað líka-sum í blóðinum. Eisini til samráðingar uttanlands var hann tann sakligi og sáttligi embætismaðurin, og tann gløggi analytikarin, ið einhvør politisk sendinevnd tørvar í torførum samráðingum yvirfyri mótpørtum við drúgvum altjóða royndum í samráðingarkynstri. Tað var júst undir slíkum umstøðum, at royndir, gløggs-kygni og lögfrøðiligu førleikar Johan Djurhuusar komu til sín rætt og gjørdi sítt gagn.

Tað nívdi hann, tá politikkarar ikki vildu geva fyrisingini tær umstøður, ið skuldu til fyrri at kunna fylgja við í tí skjótt vaksandi samfelagsmenningini. Hann vísti sum var, at ein vælverkandi fyrising var fortreytin fyrri politisku skipanini og rættarsamfelagnum.

Johan Djurhuus hevði eitt fjølbroytt arbeiðsøki. Hann var sjúkráðsstjóri til 1978, limur í donsk-føroysku nevndini viðvíkjandi almannalóggeivunum 1959-87, lögfrøðiligar ráðgevi hjá barnaverndunum 1960-84, formaður í nevndini fyrri Hotel Tórshavn 1978-86, limur í stýrinum fyrri jarðfrøðiliga rannsóknirnar hjá Danmarks Geologiske Undersøgelser í Føroyum frá 1979, formaður fyrri Jólamerkjagrunnin 1980-87, formaður í stýrinum fyrri Skúlan á Trøðni og ritstjóri á Lógbók fyrri Føroyar frá 1988. Johan Djurhuus var eisini aðalskrivari hjá Fróðskaparsetri Føroya 1965-74 og limur í setursráðnum 1974-84. Fróðskaparsetrið var eitt av hjartamálum Johan Djurhuusar. Vit minnst í tøk hann sum ein av undanongummonnum, ið lögdu lunnar undir ein føroyskan lærðan háskúla, Fróðskaparsetur Føroya.

Tá Johan Djurhuus legði frá sær, kundi hann líta aftur á eitt langt og hendingaríkt lív. Hann hevði tá staðið á odda fyrri uppbyggingini av heimastýrinum, hevði lagt lunnar undir almennu umstingina, har hann legði dent á góða málsviðgerð og holla ráðgeving av politikkarunum.

Johan Djurhuus hevði stóran tokka til gomlu Havnina, har hann hevði sínar røtur. Tað er ikki minst honum at takka, at tað eynaðist at varðveita gamla umhvørvið í Tinganesi. Hann var frá fyrsta degi talsmaður fyrri, at tað almenna skuldi ognar sær ognirnar í Tinganesi, tí hann sá virðni í gomlu pakkhúsunum hjá Kgl Eina-handlinum. Hann kendi søguna hjá gomlu Havnini, og tað var ein sonn frægd at hoyra hann greiða frá umhvørvinum úti á Reyni og Tinganesi.

Til myndina av tí gløgga embætismanninum hoyrir eisini, at Johan var hugnaligur í vertskapi. Hann hevði ein finan humor og dugdi sum nógvir av hansara ættarmonnum væl at siga frá.

Johan Djurhuus er nú farin, og tað er av álvara farið at tynnst í tí líði av embætismonnum, ið bygdu upp okkara fyrstu almennu fyrising. Hann verður saknaður av teimum, sum hann í sínum fjølbroytta lívsyrki kom í samband við. Størstu er saknurin hjá konuni Esther, børnum og ababbørnum, og tankar okkara leita í samkenslu til teirra, nú vit minnst og lýsa frið yvir háttvirda Johan Djurhuus.

Edmund Joensen, lögmaður